

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2001-841

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Kansantaloustieteen laitos	
Tekijä-Författare-Author Rämö, Anne-Marie			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Luottotietomarkkinat, asiakassuhde ja pankkien informaatiomonopoli yksityishenkilöiden luottosopimuksissa			
Oppiaine-Läroämne-Subject Kansantaloustiede			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2001-01-10	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 83 s. + 9 s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Luottotietotoiminnalla tarkoitetaan toimialaa, jonka tarkoituksena on kerätä, ylläpitää ja julkaista elinkeinoelämää palvelevaa rekisteröityä tietoa yksityishenkilöistä ja yrityksistä. Luottotietoyritykset myyvät luotonantoon, luotonvalvontaan ja maksuvälineiden käyttöön liittyviä palveluita. Tässä työssä tarkastellaan erityisesti yksityishenkilöiden luottotietojen eli henkilöluottotietojen rekisteröintiin liittyviä kysymyksiä. Tarkastelun näkökulmana on pankkitoiminta. Henkilöluottotietojen rekisteröintitapa ja siihen liittyvä sääntely vaihtelee suuresti maittain. Erot maiden lainsäädäntöjen välillä on todettu EU:n yhden perustavoitteen, pääoman vapaan liikkuvuuden esteeksi. Tutkimuksen materiaalina on ollut taloustieteellisen kirjallisuuden lisäksi keskustelut Suomen Asiakastieto Oy:n kanssa.</p> <p>Tarkastellaan, miten luottomarkkinoiden tasapainoon vaikuttaa pankin informaatiomonopoli suhteessa omiin asiakkaisiin. Pankin kyky tuottaa informaatiota on sen kilpailukyvyn kannalta ratkaiseva tekijä. Informaatiota pankki saa ensisijaisesti asiakassuhteista. Luottomarkkinoilla pärjäämisen kannalta asiakassuhteiden luominen on tällöin kaiken perusta, eikä pankilla ole kannustetta antaa tätä arvokasta tietoa kilpailijoilleen. Luottotietotoimisto tarjoaa markkinoille ikään kuin julkishyödykkeenä täydentävää tietoa talouden toimijoista. Tällöin pankkien informaatiomonopoli syntyy siihen muuhun tietämykseen, joka luottoriskin arvioimisessa on välttämätöntä. Tarkastellaan myös, miten asiakkaan ominaisuuksia ja käyttäytymistä koskevan tiedon paljastuminen pankille luottosopimuksen aikana vaikuttaa asiakkaan kannustimiin pitää luottohistoriansa rikkeettömänä. Tähän tutkimusongelmaan haetaan vastausta Padillan ja Paganon 1999 esittämän mallin avulla. Kun maksujen laiminlyönnit tulevat kaikkien markkinoilla toimijoiden tietoon, tämä tietojen paljastaminen on rankaisu huonosti maksaneelle asiakkaalle. Käytännössä tämä tietojen paljastaminen tapahtuu kolmannen osapuolen eli luottotietotoimiston välityksellä.</p> <p>Suomessa luottotietoina rekisteröitävä yksityishenkilöitä koskeva informaatio on erittäin suppeata. Rekisteriin merkitään lähestulkoon ainoastaan maksuhäiriömerkintöjä. Uusia merkintöjä rekisteröidään vuosittain noin 300 000. Rekisteröintejä on noin kahdeksalla prosentilla suomalaisista. Rekisteröintien määrä vaihtelee talouden suhdanteiden mukaan.</p> <p>Kun yksityishenkilöistä on saatavilla tietoa suppeasti, sellaisten pankkiorganisaatioiden kilpailukyky korostuu, joilla on mittava määrä asiakassuhteita. Tätä ilmiötä vielä voimistaa teknologian hyväksikäyttö, jonka myötä suurten asiakasrekistereiden pohjalta voidaan rakentaa tilastollisia malleja asiakkaiden riskin ennustamiseksi.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords luottotiedot - rekisterit luottokelpoisuus- asiakkaat - pankit			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			